

NY

VERDEN

for en åndel

Vi og virkeligheten

Under et HIV/AIDS seminar uttalte en prest med adresse til kirken: "Man tror man er på gli hvis man begynner å se virkeligheten i øynene..." Han mente vel at nå må kirken endelig bringe sitt moralsyn i overensstemmelse med den måten folk flest lever på.

En kristen politiker sier til Aftenposten at han "...vil ha en kurs mer forenlig med virkeligheten...og tone ned absoluttene og det prinsipielt perfekte..."

Begge talsmenn understreker: "Moralisering kan vi greie oss uten." Da er det fristende å spørre: Skal virkeligheten diktere våre moralske prinsipper, eller skal vi satse på å gjøre virkeligheten mer forenlig med våre prinsipper? Er det ikke riktigere å si: Fordi virkeligheten er på gli, må den sees i lys av Guds evige sannheter?

Ordet virkelighet begynner med vi. Vi skyver virkeligheten foran oss inn på det sporet vi har lyst til. Vi mater den med vår egoisme og våre drifter og forer den med uærlighet og nederlag. Etter å ha pumpet virkeligheten full av denne tvilsomme næringen, er den blitt et monster som forkrøpler millioner av liv. Enkelte teologer anbefaler oss å bøye kne for dette monsteret og la det styre våre tanker. De vil vi skal "tilpasse oss dagens virkelighet" fordi de har oppgitt tanken på å forandre dagens samfunn. Resultatet er at vi blir virkelighetens slaver og ikke sannhetens tjenere. Guds forvandlende kraft får ingen sjanse i personlig og sosialt liv. Vi får flere tapere og større problemer.

Å hevde at seksualvaner, økonomi og fremtidsutsikter ikke har noe med hverandre å gjøre, er å leve på en illusjon. Det er like uvirkelig som å tro at hat og hevn ikke har noe med utviklingen i Bosnia å gjøre. Lidenskaper som behersker den enkelte eller grupper er ofte den skjulte faktor bak sosiale katastrofer.

Sannheten om oss selv er den delen av virkeligheten vi nødigst vil se i øynene. Samtidig er den nøkkelen til både å punktere moralistisk selvrettferdighet og befri fra nederlag vi har godtatt som det normale. Det lyder nobelt å si: Moralisering kan vi klare oss uten. Men det resulterer ofte i at folk umyndiggjøres og fratas den menneskerett det er å kunne velge mellom rett og galt, se sin svikt, tilgis for den og bli forløst.

Noen hevder at de ikke sitter fast i dogmer eller absolutte normer, men er underveis. De fleste vil gjerne være underveis, men vi vil helst vite hva vi er underveis til. Formuleringer som "forenlig med virkeligheten," "ingen moralisering" eller "å være underveis" kan til tider veilede, men de kan til andre tider lede oss vill. De kan bli pyntelige etiketter på våre nederlag.